

Y. B. PIRIOU

Kan ar skrilhed e Traon-an-Dour

Gouzout a raen ne oan ket pell ken. Ar gweled a oa kaer-kenañ, pradeier glas ha klenzioù goloet a vruskoad stank a ziskenne betek foñs un draonienn e-lec'h ma hiboude ur wazh. Traon-an-Dour.

Anañ hag ahont, ur vereuri gant pezhioù mein-benerezh en-dro d'an dorioù ha d'ar prinistri. Lakaat a raent ac'hanon da soñjal e tresadennoù F. Jobbe-Duval e-barzh *Kontadennoù an Ti-plouz pe Istor Breizh Tontouig*. Hemañ a oar taolenniñ dreist un doare Breizh a huñvre gant bondiged e koef o vevañ e tiez-soul kempenn ha koantik. Hiraezh d'ar baradozioù kollet !... Ar re o deus anavezet pe damanavezet Breizh Fanch An Uhel, hini Dir-na-dor pe Jarl Priel, a zo merket betek mel o eskern. Ur Vreizh a zo bet ha na vo ken. Stag e chomont ouzh ur bed aet da get. Ha ne zeuint morse a-benn da derriñ al liamm-se. Gwazh a se evito moarvat pa gendalc'hont da vevañ war vevenn un toull-bez...

Diskenn a raen bremañ gant un hent-karr strizh ha don, o lezel war va zu dehou ur wezenn derv meurdeus, ar seurt na gaver ken met er c'hornioù kuzhetañ eus ho maezioù.

Du-hont, dirak un ti-bihan, ur vaez a oa en he sav o selleut ouzh va c'harr o tostaat, gant daoulagad diskredik. Daou gi a rede en-du dezhi. Kregiñ a rejont da harzhal pa arsavis en he c'hichen.

— Va digarezit liron, pelec'h emañ ti Anjela Duval mar plij ?

— O va Doue, me an hini eo, aotrou.

— Na zirenkañ ket ac'hanoc'h da nebeutañ.

— Daonet vo ma ere ! Nann avat !... Depit e-barzh an ti... Hag hi da ziskouez an hent din gant ur mousc'hoarzh degemerus war he dremm.

— Met piv oc'h-c'hwil neuze ? a c'houlennas va ostizez, pa voen azezet ouzh taol dirak ur werennad sistr.

Goude bezañ bet displeget va anv dezhi e lavaris pegen plijet e oan o kejañ ganti, ha penaos e felle din hec'h anavezout gwelloc'h evit sevel ur pennad diwar he fenn diwezhatoc'h. Diskouez a reas bezañ un tammig nec'het da gentañ met ne badas ket ha, prestik, e respontas diardoù d'am goulennou.

Hec'h unan e oa evit derc'hel he mercuri ha start oa ar vuhez ganti o vezañ ma n'ae ket war yaouankaat.

A-vuzul ma gomze din eus poanioù he vuhez e santen an enkreiz o kreskiñ enni.

— N'eo ket c'hoazh bezañ va-unan a-hed ar bloaz a gavan diwez, emezi. Va loened am eus, ar maezioù ha va levrioù, pendra da leuniañ ur galon, keta ? Met ar gwashañ eo ar yec'hed. Petra 'teuin da vezañ, pa n'hellin ken labourat ?...

Santout a raen tamm-ha-tamm hec'h enkreiz o c'hounid tachenn eunn. Tonkadur kourerien Vreizh... Tonkadur ar re zizezet ; ar re n'int ket niverus a-walc'h evit ma vefe teurvezet soursial outo... Ar re a gosha o-unan pell diouzh pep lec'h, hep tamm karantez na freal-zidigezh, o c'hortoz bezañ laset da greñviñ evel paour-kaezh loened barnet, e toueziadur euzhus an Ospis... Chom a ris dilavar. Ha stouiñ a ris va fenn, aet mezhek a-greiz-holl evit n'ouzon dres peseurt abeg resis.

Anjela a zalc'he da gomz. Sellout a raen outi gant muioc'h a evezh an dro-mañ eget a-raok. Ur plac'h yaouank koant-tre a oa bet gwechall, a dra sur, gant « *he blev gell-kistin rouz hag he daoulagad rouz-du* ». Labourioù an douar o doa graet o reuz avat, ha roufennoù hir a rede war he dremm fromus. Met miret he doa he daoulagad kaer-kenañ don ha sciaval evel « *ruban voulouz du* » al Leger e-kreiz ar goañv.

Kemmet 'oa ar gaoz. Komz a rae din bremañ eus he yezh hag eus he c'harantez evit al levrioù, ar varzhoniezh dreist-holl. Ezañs da anaon Meven Mordiern ha Tata Vallée ! Ur ger a drugarez da g-Claudel ha da Rabindranath Tagore ! Ha *Barzaz Breiz* ha Youtenn Drezen... Amañ, Anjela a chomas a-sav, en ur vouse'hoarzhin ledan.

— Hemañ neuze a zo unan, emezi laouenaet a-greiz-hoñl. Pa'z a ar bed war an tu-gin pe pa vezañ douget da valañ soñjoù du, e tigorant *Skol-louarn Veig Trebern*. Ha kerkent e tistro an imor vat hag al levnezh... Pebezh c'hwil !...

Ur pennad 'zo dija am boa lennet war *Ar Bed Keltiek* ar barzhoneg *E-tal an tan*, kinniget da Roparz Hemon. Kontañ a rae ennañ Anjela, ar pezh a oa bet he buhez betek marv he zud. Labour tenn war an deiz, ha diouzh an noz, kaozioù hir ha plijus e korn an oaled, a-raok mont da gousket. Met ur wech aet he zad hag he mamm gant an Ankou e vanas hep kar na par, er c'hrisañ, digenvez.

*Ha va un 'tal an tan,
Er goañv goude koan,
Lec'h kan n'eus met gouelvan
Em c'halon leun a doan.*

*Met un deiz, tra burzhudus,
Nijet eus Iwerzhon
Heklev ho sonioù marzhus
A zihun va c'halon.
Ha bremañ 'tal an tan
Er goañv goude koan
Din va unan m'o c'han
Da luskellat va foan.*

Daoust dezhi bezañ kuitaet Skol Seurezed Tregrom da zaouzek vloaz, Anjela he doa bet karet lenn a-viskoazh. He maeronezh a oa koumanantet da *Vreiz*, kelaouenn Dir-nador, hag he frestañ a rae dezhi bep gwech ma tegouezhe ganti. Ne grogas da skrivañ evit mat, avat, nemet goude marv he mamm. Ur gwall daol oa bet eviti an darvoud-se, ha chomet e oa gant he c'halon goullo, ken na gavas hec'h unan ul louzoù evit he c'houli : balzam ar brezhoneg.

Ha setu Anjela krog da skrivañ gant birvidigezh. Kas a rae ingal e amprovennoù d'an Aotrou-Klerg e Buhulien, evit bezañ reizhet. Un deiz, hemañ a nac'has kenderc'hel : « Barrek a-walc'h ez oc'h evelse bremañ, emezañ. Kit gant hoc'h hent hoc'h-unan. Danvez 'zo ennoe'h ». Setu ar pezh a reas. Pennbouellenet e voe he buhez a-bezh. Krog en hec'h « eil bugaleaj », evel ma lavar hec'h-unan, e klaskas

*reiñ furm ha liv d'ar soñjoù.
Da soñjoù du an Dispi
Da soñjoù glas-mouk ar Binijenn
Da soñjoù gris an Anken
Da soñjoù meln ar C'huervoni...
Da soñjoù ruz-ruz ar Garantez
Da soñjoù ruz-tan an Aberzh...*

Kaer hon eus bevañ ha darempredañ tud, ne zeuomp ket a-henn a-wechoù da gavout hent o c'halon, na da c'houzout piv ez int e gwirionez. Start-kenañ eo teurel ur pont etre daou ene. Mizioù, bloavezhioù pasianted a zo ezhomm evit dizoleiñ maner kuzh e nesañ. Gant tud 'zo zoken e kav deomp penaos ur beurbadelezh a-bezh a vefe aner.

Gwechoù all neuze, gwechoù rouez-tre, al liamm a zo skoulmet war an tomm gant ar c'hentañ sell, ar c'hentañ mousc'hoarzh.

Ur vignonezh a zo ganet, a-greiz-holl, hag e chomit evel hadaouennet gant an taol kurun.

Pa gimidis diouzh Anjela e oa en tu-hont da c'hwec'h eur. Tost da deir eur horolaj e oan chomet da abuziñ hec'h amzer. Un tamm morc'hed a savas ennon pa soñjis en holl labour a chome ganti moarvat da gas da benn a-raok fin an deiz. Evidon-me, kudenn ebet, an ehan-skol a oa. Met da bet eur ez aje Anjela da gousket en noz-se ?

Distreiñ a ris meur a wech da welout Anjela. An hevelep deqemer kalonek veze graet din atav. Bep tro ma varvailhep hon daou e tremene an amzer dek gwech buanoc'h. C'hoant a-walc'h am bije bet da amprestañ he gajerioù barzhonegoù diganti met na greden ket goulenn. Santout a reas Anjela ar pezh am zregase rak o c'hinnig a reas din un deiz :

— Taolit pled onto avat, rak n'am eus teiskrid ebet.

Morse betek-hen, ne oa bet fiziet ennon tra ebet en dije gract muioc'h a blijadur din. Ha war hent ar ger e soñjen e komzoù brudet Anatol ar Bras a-zivout Marc'harid Fulup, pirc'hirinez Pluned : « Biskoazh n'am eus kejet gant ur spered ken gouiziek war bep tra ! Hag anavezet 'm eus Renan, hag anavezet 'm eus Pasteur... »

Nag a curvezhioù laouen e tremenis an noz-se hag an devezhioù goude 'o lenn an eil goude eben barzhonegoù va mignonez nevez. An ene damwelet ha damgomprenet ganin diagent en em zispake dirazon fresk ha sklaer evel dour-red. Heñvel e oa ouzh hini Lellig, ar plac'h bet re verzet, gant he mamm a-enep ar bed.

*Arabat deoc'h va Lellig,
C'hoari re dost d'an dour
Rak ar rinier, bihanig,
A zo don ha treitour.*

Diwallit ivez diouzh an tan, Lellig, rak devañ 'ra. Arabat kennebeut pignat re uhel er skourroù rak barroù ar gwez a zo bresk. Hevelep tra gant ar meleour. Ur gaouiad eo ha dañjerus eo krediñ anezhañ. Disfi e ranker kaout ouzh komzoù flour ar haotred, ken hedro ha ken treitour. Siwazh !

*Re disfi eo deut Lellig
'Kevner ur bed treitour
Chomet eo hec'h unanig
Hep pried na karour.*

Anjela ivez a c'homas hec'h unanig gant he re-gozh. Ar plac'h yaouank « taer anzent ha pennek, met tener he c'halon, » a aberzhas he yaouankiz evit harpañ o c'hozhni.

Nag a wech avat ez eas mouest he malvennoù pa zegoueze d'he daoulagad parañ war lienou babig o sec'hañ er pellder ! Pa voe lammet he gerent diganti e voe garo an taol. Met ne hlegas ket rak an tonkadur.

*Levenez ha dudi 'velkent
Levenez ar Frankiz
'Kreiz ur maezioù gouez
E-touez ar gouez
Laboused ha bleunioù gouez
Froudoù yac'h
Ha loened, loened, loened*

*Loened am anav evit o mestr
Hag am douj hag am c'har
Chas karantezus o lenn em daoulagad
A lip an daeroù war va jed. »*

Karantez evit an natur ha karantez evit al loened a gaver strewet e pep lec'h e barzhoniezh Anjela Duval. Nag a ampartiz, da skouer, evit taolenniñ e Korreiz an cuned, buhez-kreiz he mignoned askellek, e-pad ar goañv !

*Kantren 'reomp a vagadoù
'N ur darnija! izel, izel.
Laosk ha dinczh hon diveskell.
Riv hon eus, ha skañv hor c'hofoù,
Ni euned paour hep grignoloù...
...Skornet an douar hag an dour.
Klerañ 'ra hon treid war ar skourr.
Ne vern war be tu treiñ hor sell
Netra nep lec'h !... Ret 'vo merrel.*

Hini ebet, na eiz treiñ gwelloc'h egeti kuzulikoù an avel er gwez-tilh, na prizañ kement hag hi arliv an delioù kentañ

*tener, blizidik ha bresk
'Vel ur menoz o tiuan
E spered ur bugel. »*

Pep darvoud degaset dezhi gant heol p. c'hlay, hañv pe c'hoañv, a zihun e kalon ar varzhez heklevioù niverus ha lieston. Ar suilh-radenn, ar rev-gwenn o kouezhañ war ar parkeier, ha setu savet ur sonenn ganti kerkent. Ur wech all e vo diwar-benn an uhelvarr doug-curveat pe c'hoazh ar hokedoù goañv.

*« Delioù glas-sklaer, delioù glas-du
Gant perlez gwenn, gant perlez ru:
Gurgel hag uhelvarr
Ra hokedoù dispar. »*

Ur garantez ispisial a vag Anjela evit ar plantoù disterañ, ar re uhel na daoler morse pled outo. Evel da skouer he « rosa canina », he rozenn-gi, he rozenn-ouez, « espar e-touez ar strouezh », diamantez gant ar glizh-noz, ha digor he dremm d'ar sklerien. Eus don he dienez, daoust d'an

digenvez, ha d'ar gwalleurioù, he deus gouezet Anjela digeriñ he daoulagad hag he c'halon d'ar gened stlejet endro dezhi. M'eo melkonius a-wechoù, pa dint kleier Tregrom glaz an anaon, ne chom ket da lonktraezañ e paludoù an dic'hoanag. Daoust d'he rozenn-gi bezañ berr-badus, arabat digalonekaat rak « un all 'zigoro arc'hoazh ». Ha kement a draoù bamus a gav beindeiz war he hent ma n'he deus ket amzer da gavout goular blaz ar vuhez. War-lerc'h erc'h ar goañv e nij gant an aezhenn :

*bisigoù gwenn an halegenn...
...dreist ar prad, dreist ar porzh,
'Lls d'an ti. El liorz
Skañvoc'h eget erc'h goañv
Malzennoù gwenn
o tiskenn
Goustad, a led war an douar
Ur gwiskad tanav erc'h klouar
Pok mezheven
D'ar glen. »*

Gwechoù 'zo koulskoude, an dienez a-bouez kalz re bounner war he divskoaz hag anzav a ra neuze, gant gerioù ceun a oar tizhout hon ene donañ, ar c'hlaç'har a zo enni.

*« Krakvevañ 'ran 'lec'h m'on ganet
Gant kalz a boan.
Krapennoù sonn, douar skrilled
Gounid bihan.
Frejoù da gaout, ret arc'hantiñ
Ha ret klask gwerzh
Da gent c'hellañ dioueriñ
Nag a aberzh !... »*

Pelloc'h n'hall ket herzel ouzh garm he c'horf brevet gant an trevell :

*Tribuilh war drubuilh da Fanch Kouer
O va Doue !... Pebezh micher !...*

Ya ! Pebezh micher e gwirionez evit ar paour o stourm e-unan-penn ouzh an avelioù enep, ouzh digomprenusted ha goaperezh kêriz, ouzh krizder an aotrounez gwenn-o-daouarn : ar roñfled, gwashoc'h eget debrerion-tud ar broioù

pell : ar roñfled a sun gwad ar berrien betek an diwezhañ berad : ar roñfled o « tagañ ha kribat ha krignat ha peillat » anezho « betek o gwenney diwezhañ ». Diwall paour-kaezh !

*Pe 'vi friket 'vel ur vi
'Vel ur c'habell touseg !
Arsa, gwelout a-walc'h a rez
Eo an hent a-bezh
Dezho...
Gant un tamm chañs evelkent
E c'hellfez tremen gant un toullad kunujennoù
E galleg, eveljust. Honnezh 'zo ur yezh seven.*

Holl kouerien Vreizh, ar re wechall, ar re hiziv, re Wened, re Leon, re Gernev ha re Dreger, an holl re-se a c'houzañv pianoù garv dindan lezennoù ha galloudoù kuzh. An holl re a reer al lu ganto war zigarez m'int lous, dizesk ha herrwel, sañset, an holl re o-huñvreoù-diamzeret dre m'en deus troet re vuan rod an amzer, ha m'int bet trubardet gant o renerien, an holl re-se, a sav o fenn a-greiz-holl.

Na kaer eo mouezh hor bobl pa daran a-enep he gwaskerien ! Barzhez Traon-an-Dour he deus kemeret da gefridi, lakaat he fobl da huñvreal :

*Ra vevzo ken kaer o huñvre
Ken 'devo c'hoant d'he seveniñ
Pa deui warno ar leure...*

Rak karont a ra he fobl a greiz he c'halon daoust d'he wallsiou ha d'he reuzeudigezh, pe marteze dres abalamour da se. Ha neoazh, pebezh kounnar a darzh enni pa gej gant unan eus hol lonkerien Santa-Rosa pe Seneclosure :

*Lonk, lonk 'ta, lonk hardiz
Lonk betek dislonkañ
Ar marc'hadour gwelienn ru
En deus ezhomm da vevañ
...Ya, lonk dizamant
Ha disoursi
Eus da gozhni.
Ar Stad Gall, te 'oar,
A zo brokus e-keñver da seurt...
...Arabat dit 'velkent, lonker,
Tostaat re ouzhin*

*Da valhouziñ din
Kaozioù direoret
Rak, te oar, me n'am boa ket desket kalz tra
E skol ar basianted.*

Sede aze marteze, gerioù taer, rust ha didro evit an diskouarn cleveziek, met ret eo anzav ez eus peadra da fuloriñ pa arvester ur seurt dilignezadur. Dreist-holl pa vever e-unan, « diwar batatez ha laezh, dour saout ha kognak buoc'h » ha pa vezer « o'n em loeniñ a-hed an deiz » war e damm douar.

E-kichen seurt barradoù imor, pebezh kengarantez denel a-wechoù, evit an holl dud vunut, an holl re mevelaet, mezhekaet abalamour d'o renk, d'o relijion pe zoken — roueshaat tra en Emsav breizhek — d'o c'hroc'henn. Morianezig an Dakaniel a zañs e ti-koroll Kasablanka dindan selloù gadal ar re-wenn, ar soudarded e koiije hag an ergerzherien vak o deus da walc'het gant anizetez ha wiski. Brevet o deus da vrennid du, met dañsal a rez. Ne rez forzh eus ar c'huzulioù bet roet dit gant ar visionerien. N'eo ken evit da vistri emañ o dañsal bremañ, evit gourion an Dakaniel ne lavaran ket :

*Evit da harozed marv
Evit da harozed bev
Evit da harozed da c'henc'h*

er beureoù nevez, pa addigoro da galon d'al levenez.

Ur gristeniezh gredus a dreuz barzhonegoù Anjela. Ur gristeniezh tostoc'h ouz gwir spered Erwan Helouri eget ouz hini an iliz trubard a zo deut da vezañ, en amzer-mañ, gwashañ komper a Stad gall e Breizh en e labour a zistruj.

Ar gristeniezh bevet-se, m'eo intret don ganti betek an disterañ gwerzenn, a darch a-wechoù kalz splannoc'h c'hoazh e barzhonegoù 'zo, evel ar b-Pedenn da skouer. Goude hezañ meneget meurdez ur vamm a lakae war gont an dievezhted, marv he mab, lazhet dre fazi ur c'hamalad skañvbenn, e kendalc'h ar varzhez :

*« O Gwerzh ! Mamm santel !
Soñjet am eus en ho klac'har
Da zeiz Drama-meur Menez-Kalvar.*

*O ! N'en tamallit ket holl d'ar pec'hed
Ha lavarit ivez evel ar vamm-mañ :
Dievezhted.*

Pell emañ avat diouzh al leunder a gaver er pezh-se a zo kinniget da Itron Varia Vreizh hag a zo ennañ evel un Jasson da varzhoniezh Francis Jammes :

*Eus daouzek maen ho kuruncenn
O skediñ lintrus war ho penn,
Mac, ar bempvet, an emrodenn,
Mae ho salud Mari !...*

*...Dre geiz an neizhioù er spenn gwenn
Nij ar gwennili 'us d'al lenn
Ar balanegoù blev melen
Mae ho salud Mari !...*

*...Dre holl eleunioù frondus ar c'hloz
An avalenned gwenn ha roz
Dre zezhenn glouar ar serr-nor
Mae ho salud Mari !...*

Ra savo kalz a varzhed kristen a-seurt gant Anjela en hor bro, hag e vo gwelet meur a vab foran o tistreiñ davet 'Tad, ha ne vo ken pell, neuze moarvat, devezh an Dispac'h bras, emañ holl o c'hedal !

Daoust dezhi bout brevet gantañ n'hall ket ar varzhez chom dizamant ouzh he labour. Karout a ra he micher ha n'eo ket hi a vagfe kemplezhioù izelder a-zivout he stad a gouer-ladez. Geuenn an dud dieub a zo ur ouenn lorc'hus. N'eo ket un arvester diseblant en dije gallet livañ gant gerioù ken gwir *Devezh an dornañ*. Ar ferc'hier ar skubelennoù a-strew ar skeulioù o harpañ ar bern plouz, ar c'hog o kanañ war ar pell pa zired ar yer d'ar pred dic'hortoz.

*Foumus eo an cost er bloaz-mañ.
Tev ar bernioù, Labour meskañ.
A-winizh rouz ar viñs zo leun,
Kreñvet ar sac'h gant paotr ar greun ?*

P'eo echu an devezh eo ret regaliñ al labouretien :

*Leun an div daol gant ar baotred,
Bec'h war ar geginerezed,
Ki bras Anton, ki bihan Paol
O valañ eskern 'dan an daol.*

Na pell emamp diouzh al lennegezh gwraez diwanet diwar bizied un ltron de Sévigné pe un de La Fayette bennak. Ken pell all ivez moarvat c'hwezh radennegi Traon-an-Dour, diouzh ar frondoù falset a sav eus oberennoù ur c'h-Colette. Frondoù mezevellus eo ar re-mañ ivez a dra sur, met tev ha pounner int, evel pec'hedoù krak-gisti e rud.

Bizied Anjela, hag int ampart-kenañ da flourikat he c'haieroù, a drid kalz muioc'h pa'grog e falz pe forc'hell. Hen anzav a ra hec'h-unan :

*Skrivañ 'ran barzhonegoù all.
N'eo ket ouzh skeud ar c'hleuzeur
Met ouzh sked an heol.
N'eo ket war gein goleier lizhiri
Hogen war vruched noazh ar vro a garan
N'eo ket gant un ibil o skrivañ
Hogen gant binvioù dir...
...Va gwerzennoù, m'o skriv gant soc'h va alar
War gig bev va bro Vreizh, cro goude cro.
Enno e kuzhan greunennoù aour.
An Nerev-Hañv 'ra ganto barzhonegoù :
Morioù emrodez o wagenniñ en ac'henn
An hañv 'ra ganto lennoù kenedus a doc'had
Avel cost a laka warno sonerezh.
Ha bangor an dornerez o c'han din
Da zevet-hioù gwrez an eizhvet nuz
D'an devezhioù poan ha poultre ha dour sal.
Va barzhonegoù sakr ha... disprizet !*

Ho parzhonegoù, keneilez, hag int skrivet war gein goleier-lizhiri pe war vruched noazh ar vro a garit, a zo ken sakr all deomp holl. O frizout a reomp evel unan eus hor priziusañ teñorioù. Pennhêrez hoc'h d'ur gevredigezh aet da get a-raok bezañ tizhet he oad-gour ha sevenet an holl uhelvennoù morgousket en hec'h askre.

D'an eur ma skrivan, emañ evidoc'h moarvat, « an eur marzhus, an eur speredel ». Eilet gant kan ar skrilhed en oaled, un ibil munut en ho torn skuizh, emaoch o skrabiñ follennoù gwenn ho kaier. Ur gouloù a sked e ti bihan Traon-an-Dour. Ne vo ket mouget ar sklerijenn-se. Un elfenn a beurbadelezh a zo enni. Elfenn ar varzhoniezh

wirion, ur varzhoniezh kig ha gwad, ur varzhoniezh kig ha g ene.

A-raok ma'z afec'h « *da Goad ar C'housk, da gutuilh bleuñv an hun* » va lezit da beurlavarout hon anaoudegezh en ho keñver. Arabat lavarout, Anjela, ez eo digampost ha dreist holl goulo ho kwerzennoù. N'eo ket gwir. O kantreal war ho lerc'h dre wenodennoù hoc'h awen, hon eus dastumet, ni, klaskerien-chañs ur bed toc'hor, tilsamoù dibriz.

Karet hon eus achantouriezh ar mintin « *pa d'arzh an heol war Runivin* ». Digoret eo bet hon daoulagad da gened ar roezenn-gi, ar bonedoù kornek, ar skaved-gwraç'h, ha leuniet hon eus hor skevent gant frond soutil ar radenn nevez-droc'het war ribl ar rinicroù. Koad Keravel, ar Pont Kozh, Kernoteriou, stankell Kernanskirek, al Leger o tiskenn war he flaen, dindan gward ar pupli uhel hag ar vilinoù kozh, triennoù flour-o-leton, kan ar pinterig e-barzh ar c'hoad hag hini ar voualc'h o saludiñ ar skleurig ruzart a-us d'ar run !...

Burzhusoù saonenn ar pradeier hag ar mein kozh !
Burzhusoù Traon-an-Dour !

Ho mirout a rin em c'halon da virviken. Dres, evel ma virin betek va momed diwezhañ, skeudenn ur plac'h-yaouank-kozh-he-c'halon-tener, o skrivañ, d'an eur ma gan ar skrilhed, faltazioù he « *cil bugalc'aj* » e yezh varzhus he gouenn.

AMAN ROAZON BREIZ ! TAOLENN ABADENN VREZONEG AR ZUL 5 A VIZ MAE

Pemzegved bloaz abao krouldigez « Bletmor-Sana (kennadur) »

« KAN AR SKRILLED E TRAON AN DOUR », un daolenn euz buez hag oberou Anjela DUVAL, koverlader ha skri-vagerez : pennad-koaz gant Yann-Ber Pirlou, gant kanaouennoù ar varrez, Klevet e vo : Karentez-Bro, — Kan al Leger, — Etal an tan, — Ar barz laouen, — Ar vleuvenn ruz, — Disker ar hleuzlou — Mouezlou dirram, — kanet gant : Ann Boudonnec, — Amédée Prigent, — Tinalg Perche, — Chanig ar Gali, Sonarez savat gant Fañch Denne, Displeger : Yann-Ber Pirlou.

DEVEZ AR BREZONEG : d'an 28 a viz mae, e vo kester en er hêrlou, da helloud embann leorlou-studi brezoneg evid ar skolioù, ha d'o hinnig evid distrebiz d'ar vugale ha d'an dud yaouank a lak o fean da sekl yez e bro.

— Pelec'h emañ erru gant ar « Goleennadurezh-Rannvro » (enseignement régional) ? Komisioner-Akademie e zo bet kaset da zavei taolennoù-studi evid lakead dekl yez ha levanadurezh ar vro, e Breiz hag er Haelebez.